

COMPONENTS OF GENDER IDENTITY IN ADOLESCENCE

LILIT KHACHATRYAN

National Academy of Sciences of the Republic of Armenia

International Scientific-Educational Center

Department of Psychology, Lecturer

lilit.khachatryan@isec.am

DOI: 10.54503/2579-2903-2023.1-111

Abstract

Adolescence, undoubtedly, is actually assigned to a very important and rather crisis period in the formation of personality. New social roles and requirements related to it determine the need to gain your own experience, to recognize yourself and the world around you. One of the manifestations of such knowledge is the identification of your own “I”, an integral part of which is gender identity [4]. In the context of the consideration of the formation of a socio-psychological image of a person, an awareness of his own sexual role affects a number of vital indicators, such as self-confidence, the adoption of his “I”, social relations and moral categories, adaptation to communicative relations.

Gender identity is one of the main characteristics of a person and indicates belonging to a certain sex. According to the definition of V.E. Kagan [2], gender identity is an aspect of self-esteem that describes the experience of a teenager as a representative of a certain gender or the experience of his correlation with the characteristics of the sex, which in turn defines identity as a system of personal motives, ideals, values characterizing human ideas about yourself as a representative of a certain gender, as well as the behavior that realize these ideas.

Although, the terms “gender identity” and “sexual identity” are often used as interchangeable, they do not belong to the same concept. “Gender identity” refers to a wide set of characteristic qualities that distinguish masculinity and femininity and include personal attributes, social roles, social customs and behavior. In addition, the characteristic qualities associated with a certain gender differ over time and in different cultures. For example, when it was not considered very feminine playing sports. However, in modern societies, men and women are playing sports with equal zeal. Unlike the “gender”, the term “sex” is constant in time and culture and refers to the biological, chromosomal definition of how the man (XY) and the woman (XX) are different. Simply put, sex is a biological concept, while the gender is socio - psychological.

Thus, one of the specific components of the development of identity is the development of gender identity. This phenomenon also refers to social behavior, which reflects various degrees of aggression, dominance, dependence and tolerance, manners and style of behavior, gestures and other non-verbal actions identified as male or female. In general, gender roles develop as a kind of social relations, including in the context of imitating the sex of friends and the nearest environment.

Keywords and phrases: Gender identity, adolescent, social environment, cognitive, emotional, behavioral component.

ԴԵՌԱՀԱՍՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԻՔՈՒՄ ՍԵՌԱԴԵՐԱՅԻՆ ՆՈՒՅՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐԸ

ԼԻԼԻԹ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի
գիտակրթական միջազգային կենտրոնի
հոգեբանության ամբիոնի դասախոս
lilit.khachatryan@isec.am

Համառոտագիր

Դեռահասությունը, անկասկած, հանդիսանում է շատ կարևոր և բավականին ճգնաժամային ժամանակաշրջան անձի ձևավորման գործընթացում: Այդ ժամանակաշրջանի հետ կապված նոր սոցիալական դերերն ու պահանջները պայմանավորվում են դեռահասի կողմից սեփական փորձը ձեռք բերելու անհրաժեշտությամբ՝ ճանաչելու սեփական անձը և շրջապատող աշխարհը: Նման գիտելիքի դրսևորումներից մեկը սեփական «ես»-ի նույնականացումն է, որի անբաժանելի մասը սեռադերային ինքնությունն է [4]: Անձի սոցիալ-հոգեբանական պատկերի ձևավորումը քննարկելու համատեքստում սեփական սեռադերային նույնականացման մասին պատկերացումներն ազդում են մի շարք կարևոր ցուցանիշների վրա, ինչպիսիք են ինքնավստահությունը, սոցիալական հարաբերությունների և բարոյական նորմերի, ինչպես նաև՝ «ես»-ի ընդունումը և հարմարումը հաղորդակցական հարաբերությունների համակարգին:

Սեռադերային ինքնությունը մարդու հիմնական բնութագրերից մեկն է և ցույց է տալիս որոշակի սեռին անձի պատկանելիությունը: Ըստ Վ. Է. Կազանի սահմանման [2], սեռադերային կամ գենդերային նույնականացումը անձի ինքնահարգանքի դրսևորումներից է, որը նկարագրում է դեռահասի փորձը որպես որոշակի սեռի ներկայացուցչի կամ որոշակի սեռային բնութագրերի հետ կորելացիայի արդյունք, որն իր հերթին սահմանում է ինքնությունը որպես անձնական դրդապատճառների, իդեալների, մարդկային գաղափարների համակարգ:

Չնայած, «սեռադերային ինքնություն» և «սեքսուալ ինքնություն» եզրույթները հաճախ օգտագործվում են որպես իրար փոխարինող, դրանք հայեցակարգին առումով տարբերվում են միմյանցից: «Սեռադերային ինքնությունը» վերաբերում է անձի բնութագրական հատկությունների լայն շրջանակի, որոնք տարբերակում են տղամարդկային եւ կանացի վարքը, նաև ներառում են անձնական հատկանիշներ, անձի սոցիալական դերեր, սոցիալական սովորություններ վարքի մոդելներ: Բացի այդ, որոշակի սեռի

հետ կապված բնութագրական հատկությունները տարբերվում են ժամանակային գործոնի և տարբեր մշակույթների միջև: Օրինակ, նախկինում սպորտային վարքագիծը չի համարվել կանացի վարքագիծ: Այնուամենայնիվ, ժամանակակից հասարակություններում տղամարդիկ և կանայք հավասար եռանդով զբաղվում են սպորտով: Ի տարբերություն «սեռադերային ինքնության», «սեքսուալ ինքնություն» եզրույթը ժամանակային և մշակութային գործոնների առումով մշտական է և վերաբերում է կենսաբանական, քրոմոսոմային սահմանմանը, թե ինչպես են տղամարդը (XY) եւ կինը (XX) տարբերվում միմյանցից: Պարզ ասած, այն վերաբերվում է կենսաբանական, իսկ սեռադերային նույնականացումը՝ սոցիալ-հոգեբանական հասկացություններին:

Այսպիսով, ինքնության զարգացման հատուկ բաղադրիչներից մեկը գենդերային կամ սեռադերային նույնականացման զարգացումն է դեռահասության տարիքում: Այս երևույթը վերաբերում է նաև անձի սոցիալական վարքին, որն արտացոլում է ագրեսիայի, գերիշխանության, կախվածության կամ հանդուրժողականության տարբեր աստիճաններով, վարքագծի, ժեստերի և այլ ոչ վերբալ գործողություններով, որոնք ընկալվում են որպես տղամարդկանց կամ կանանց վարքագծին համապատասխան գործողություններ: Ընդհանրապես, դեռահասի սեռադերային նույնականացումը զարգանում է որոշակի սոցիալական հարաբերությունների համակարգում, ինչպես նաև՝ ընկերական միջավայրի սեռային պատկանելիությանը ընդօրինակելու համատեքստում:

Բանալի բառեր և բառակապակցություններ. սեռադերային նույնականացում, դեռահաս, սոցիալական միջավայր, կոգնիտիվ, էմոցիոնալ, վարքային բաղադրիչ:

КОМПОНЕНТЫ ПОЛОРОЛЕВОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ

ЛИЛИТ ХАЧАТРЯН

Национальная академия наук Республики Армения

Международный научно-образовательный центр

преподаватель кафедры психологии

lilit.khachatryan@isec.am

Аннотация

Подростковый возраст, несомненно, является очень важным и довольно кризисным периодом в формировании личности. Новые социальные роли и требования, связанные с ним, определяют необходимость получить свой собственный опыт, узнать себя самого и окружающий мир. Одним из проявлений такого знания является идентификация собственного «Я», неотъемлемая часть которой является полоролевая идентичность [4]. В контексте рассмотрения формирования социально-психологического образа личности, осознание подростком собственной половой роли затрагивает ряд жизненно важных показателей, таких как уверенность в себе, принятие своего «я», социальных отношений и моральных категорий, адаптации к коммуникативным связям.

Полоролевая идентичность является одной из основных характеристик человека и указывает на принадлежность к определенному полу. По определению В. Е. Каган [2], полоролевая идентичность является аспектом самоуважения, описывающая опыт подростка как представителя определенного пола или опыт его корреляции с характеристиками пола, которая в свою очередь определяет идентичность как систему личных мотивов, идеалов, ценностей, характеризующую идеи человека о себе как о представителе определенного пола, а также поведения, которые реализуют эти идеи.

Хотя, термины «полоролевая идентичность» и «сексуальная идентичность» часто используется как взаимозаменяемые, они не относятся к одному и тому же понятию. «Пол» относится к широкому набору характерных качеств, которые различают мужественность и женственность и включают личные атрибуты, социальные роли, социальные обычаи и поведение. Кроме того, характерные качества, связанные с определенным полом, различаются со временем и в разных культурах. Например, когда -то не считалось очень женственным занятием спортом. Однако, в современных обществах мужчины и женщины занимаются спортом с равным рвением. В отличие от «пола», термин «секс» является постоянным во времени и культуре и относится к биологическому, хромосомному определению того, чем отличаются мужчина (XY) и женщина (XX). Проще говоря, секс - понятие биологическое, в то время как пол социально-психологическое.

Таким образом, одним из конкретных компонентов развития идентичности является развитие полоролевой или гендерной идентичности. Это явление также

относится к социальному поведению, которое отражает различные степени агрессии, доминирования, зависимости и мягкости, манерам и стилю поведения, жестам и другим невербальным действиям, идентифицированным как мужские или женские. В целом, полоролевые роли развиваются как своего рода социальные отношения, в том числе в контексте подражания полу друзей и ближайшего окружения.

Ключевые слова и словосочетания: Полоролевая идентичность, подросток, социальная среда, когнитивный, эмоциональный, поведенческий компонент.

Introduction

During early to mid-adolescence, youths' understanding of gender is quite rigid and stereotyped. As a result, younger adolescents will typically participate in more gender-stereotyped behaviors than do older adolescents. This means that girls will gravitate toward more "girly" activities and present an ultra-feminine appearance, while guys will lean toward more "guy" activities and present an ultra-masculine appearance. There are a number of reasons for these gender-stereotyped behaviors.

First, teens' bodies have changed so much during puberty that their bodies now begin to resemble adult bodies. Of course, youth like some of these physical changes, but dislike others. As a result may want to enhance the physical changes they find desirable or appealing, and downplay or conceal the changes they dislike. For instance, girls may enjoy shopping for bras that accentuate their new feminine figure, but they may also begin to use a great deal of cosmetics to conceal acne blemishes. Meanwhile, guys may be quite pleased with their new facial hair and relish their new shaving ritual, but insist upon spraying themselves with heavy colognes and deodorants to mask their new powerful body odor. Thus, some gender-stereotyped behaviors result from these efforts to "play-up" or "play-down" the physical changes to their bodies [6].

Second, because teens are becoming more interested in dating and forming romantic relationships, they will perform stereotypic, gender-specific behaviors in an effort to be attractive to the opposite sex. In general, guys tend to be attracted to young ladies who have feminine hair styles, feminine shaped bodies, feminine facial features, and feminine scents. Therefore, teen girls begin to spend a lot of time trying to achieve a feminine appearance by fixing their hair, applying makeup to emphasize rosy lips and cheeks, choosing feminine and/or revealing clothing styles, and wearing scented lotions and sprays to make them smell nice. They do all of this in an effort to capture the guys' attention. Likewise, guys begin to spend a lot of time enhancing their masculine appearance because teen girls are generally attracted to guys who appear masculine, strong, tough, and handsome. Guys may lift weights at the gym to enlarge their muscles, learn to play a masculine sport like football or skateboarding, and choose clothing they consider rugged and handsome. They do all of this in an effort to show the girls just how strong and masculine they are. Therefore, some increase in gender-stereotyped behavior results from these efforts to attract the opposite sex [12].

Third, during early adolescence, friends and families will influence how teens express their gender. Thus, stereotypical behaviors are passed down from one generation to the next. When fathers, grandfathers, uncles, older brothers, and friends tell youth what it means "to be a man," or describe what men are expected to do, this shapes youths' perception of masculinity, and influences their behavior. For instance, a father may insist that his son help his mother by carrying the groceries upstairs and he may notice his sisters are not required to perform this task. This teen might conclude that it is masculine to carry or lift heavy items for women and so he may volunteer to carry his girlfriend's backpack on their way home from school. Similarly, mothers, grandmothers, aunts, older sisters, and friends will tell teen girls what is "lady-like," which will shape girls' perceptions of femininity and influence their behavior. For example, a mother may correct her daughter for laughing too loudly, stating that it is not "lady-like" to guffaw. As a result, this young teen may learn to "giggle" in a stereotypically feminine manner [11].

Gender roles are influenced by the media, family, environment, and society. In addition to biological maturation, children develop within a set of gender-specific social and behavioral norms embedded in family structure, natural play patterns, close friendships, and the teeming social jungle of school life.

Literature review

Social changes, a growing interest in studying differences in the capabilities of a man and woman require answers to many important questions. Who are a real man and woman? Who is a real man and how to become for them? How to effectively interact with the opposite sex? These questions, like many others, require an answer, but taking into account the specifics of modern society [16; 17].

We discuss gender identity in the context of social adaptation and the psychological education of the personality (men and /or women, boys and /or girls), including ideas about the typicality for the sex of their behavior or functions, expressing as generalized judgments about masculinity and femininity and attitude to them. Based on this definition, we can talk about the three components of this education - cognitive, behavioral, and emotional (affective).

The connection of the components of the sexual identity is carried out through the interdependence of their cognitive, emotional (affective) and behavioral aspects that are psycho-logical forms of manifestation of gender identity [11].

Let us turn to the consideration of the content of the components of sexual identity.

The cognitive component involves the formation of sexual self-awareness, which includes an idea of himself as a representative of a certain gender and an idea of the content of a typical role-playing, corresponding to the sex of the child.

The behavioral component is the assimilation of models typical of representatives of one or another sex of behavior and their implementation in life.

The emotional component is the emergence of sexually random preferences, value orientations and certain typical needs and motives that are closely related to moral development personality. It is the emotional component, as well as the differentiation of the sexual roles of a man and women and the corresponding content of the features of social expectations and social pressure of society and the immediate environment contribute to the emergence of mental differences between a representative of different sexes.

Theoretical analysis of research [2; 4; 13; 14; 19] allow us to present an example of classification of cognitive, emotional and behavioral components of gender identity (Table 1).

Table 1. Cognitive, emotional and behavioral components of gender identity

No.	Cognitive component	Emotional component	Behavioral component
1	The presence of knowledge, beliefs about yourself and others as representatives of the defined sex	a positive attitude towards themselves and others as representatives of the defined sex and the adoption of its manifestation	Manifestations of forms of behavior, corresponding definitely
2	The presence of knowledge and ideas about ways to interact with people and opposite sex	the experience of certain feelings	the assimilation of the external forms of the sexuality of the sexes
3	The awareness of the experiences associated with the interaction with the persons of their own and the opposite sex	emotional experiences linked to establishing relations with the persons of their own and the opposite sex	individual attitudes of men (women) on how they should behave
4	knowledge and representations on the distribution of sexual roles	emotional experiences linked to the emergence of gender preferences and value orientations	foresight of the consequences of their behavior as a representative a certain gender, for yourself and other people
5	ideas about the real and ideal image of a man and a female	attitude and assessment of the behavior of their own and the opposite sex	the ability to establish partner and mutual assertive relations with people and opposite sex
6	ideas about the male (female) image through external manifestations (hairstyle, gait, etc.)	satisfaction with own appearance	ability to monitor own appearance

The increase in gender-stereotyped behaviors generally peaks during middle adolescence, and then begins to subside. By late adolescence youths' gender identity typically becomes more stable, but without rigidity. At this point youth feel confident and secure enough to enjoy activities that interest them; regardless of whether or not these activities are traditionally associated with their gender. For instance, a boy who has watched his grandmother peacefully enjoying needlepoint may decide he'd like to try needlepoint as a hobby. While he recognizes this is a stereotypical feminine activity, he also recognizes that his enjoyment and participation in this activity does not diminish his masculinity [5; 7].

Likewise, as young men and women become more secure and confident in their gender identity they no longer feel they must always present a perfectly masculine or feminine appearance. For example, young ladies may feel totally comfortable wearing jeans, tee-shirts, sneakers, and ball caps, even though this outfit isn't particularly feminine. By late adolescence youth have usually figured out their role in society, including their gender role, and they have established a secure and comfortable individual identity that corresponds to their values, beliefs, and interests [8; 9].

This flexibility that youth begin to enjoy in late adolescence is indicative of a more mature understanding of gender; one that recognizes gender is best understood along a continuum, ranging from purely masculine to purely feminine, with most people falling somewhere in between these two extreme poles. Usually when people examine themselves and others in a more holistic manner to include personal preferences, physical type, interests, activities, behaviors, style, and personality traits, they will find a mixture of masculine and feminine characteristics that compose their identity. For example, many fathers can be described as nurturing and gentle, even though these are stereotypically considered feminine characteristics. As well, many women can be described as fiercely competitive and aggressive, even though these are traditionally considered masculine characteristics. Thus, as adolescents transition into adulthood, their understanding of gender becomes much less rigid and more broadly defined. Nonetheless, the majority of youth will ultimately identify with the gender that corresponds to their biological sex. However, some youth will identify with both genders and these youth are called transgendered; meaning, they crossover both genders [1; 10; 15].

Methods and Results

The creation of this questionnaire will identify the presence of difficulties in the formation of components of gender identity, to determine at what level- cognitive, emotional, behavioral, certain difficulties arise, which will further evaluate the effectiveness of developing work with youths and girls [3].

Respondents are offered instructions, "please answer the proposed question. Try to answer the way you think. Please answer yourself - it is important for us to know your own opinion on this issue."

In the process of creating the questionnaire, questions were compiled on the following grounds.

Firstly, questions aimed at identifying information about the components of the gender identity: ideas about the cognitive, emotional, behavioral component. When compiling questions, we relied on ideas about the structure of gender identity and highlighted criteria in the result of the analysis of scientific literature.

Secondly, the diagnosis of the cognitive component of the sexual identity is aimed at identifying knowledge, skills that allow you to determine its gender, its signs, emotional preferences. Based on the indicators (criteria), a block of questions was compiled that allow you to determine this component of gender-rolled identity. When compiling questions on the identification of information about knowledge, skills, signs of gender, we relied on ideas about components of sexual identity in the scientific literature [6; 11; 18].

Thirdly, the diagnosis of the emotional component of the gender identity is aimed at revealing the relationship to the concepts of beauty, love, friendly relations between young men and girls. The compiled questions are aimed at identifying information about the manifestation and experience of boys and girls of certain feelings that are more characteristic of one or another sex. When compiling questions, we relied on the results of research by Yuferva T. I. and Kagan V.E. [6; 14].

Fourth, the diagnosis of the behavioral component of the sexual identity is aimed at identifying the qualities of masculinity and femininity, manifestations and preferences of men and women in different types of activity, their roles in the family, the formation of skills and skills of behavior.

Issues aimed at identifying information about the individual characteristics of the behavior of men and women, about behavior strategies, about the distribution of roles in the family, about the ability to build partnerships between men and women. When compiling questions about the strategies of the behavior of men and women, boys and girls, we relied on the results of the works of Kagan V.E. and others [5; 6; 10; 20; 21].

In the process of creating the questionnaire, an expert assessment was carried out on the ability of the questionnaire issues to reveal certain features of the components of gender identity. There were experts in the field of age psychologists (scientists and practical psychologists with the experience of more than 5 years). The number of experts is 7 people. They were invited to evaluate the formulated setting on a three point system:

- 1 point was assigned to issues of little social, not in accordance with the definition of the type of gender identity;
- 2 points were assigned to issues less significant;
- 3 points were assigned the most significant issues.

As subjects were high school students of city schools aged 15 to 17 years (grades 9-11). Processing and interpretation of the results was carried out as follows.

When analyzing the issues of the first block (cognitive component), it is supposed to use high-quality processing of the results.

Quantitative processing lies in calculating answers on emotional and behavioral comments. Based on the ratio of the results obtained for each of the components, a conclusion is made about the type of sexual identity.

High-quality processing consists in the analysis of individual answers of the respondents and the received show (cognitive, emotional, behavioral).

Conclusion

According to this, it made it possible to formulate the following criteria (indicators) of the components of the gender identity. The structure of the gender identity, taking into account the content of the components, can be presented as follows:

- 1.) Knowledge about their gender.
- 2.) feeling experienced in relation to the representatives of their and opposite sex.
- 3.) behavioral readiness, manifested in gaining the characteristics of a person's behavior of a certain gender [20].

Thus, despite the presence of a number of diagnostic techniques, the question is quite acute about the construction of methods for evaluating the effectiveness of psychological correction, which would allow studying the relationship between boys and girls in their real complexity and also giving the opportunity not only of high-quality, but also quantitative data analysis. To this end, we undertook the tort of the creation of a technique that could diagnose some features of components of gender identity.

REFERENCES

1. Большой толковый психологический словарь / Пер. с англ. / Ребер Артур. - ООО «Издательство «Вече», 2001. Т. 2 (П-Я). - С. 294.
2. Ижванова Е. М. Развитие полоролевой идентичности в юношеском и зрелом возрастах: Дис. ...канд. пс. наук. - М., 2004.
3. Ижванова Е. М. Когнитивная методика на основе модели Э. Берна // Вопросы гуманитарных наук. – 2004. – 1. - С. 319-321.
4. Исаев Д. Н., Каган В. Е. Половое воспитание детей: медико-психологические аспекты. - Л., 1988. - 160 с.
5. Каган В. Е. Семейные и полоролевые установки у подростков // Вопросы психологии. - 1987. - № 2. - С. 54-61.
6. Каган В. Е. Стереотипы мужественности - женственности и образ «Я» у подростков // Вопросы психологии. -1989. - № 3. - С. 53-63.
7. Коломинский Я. Л., Мелтсас М. Х. Ролевая дифференциация пола у дошкольников // Вопросы психологии. - 1981. - № 3. - С. 165-171.
8. Крайг Г. Психология развития. - СПб.: Питер, 2001. - 992 с.

9. Кон И. С. Психология ранней юности. - М.: Просвещение, 1989.
10. Практикум по гендерной психологии / Под ред. Клецкой И. С. - СПб.: Питер, 2003. - 480 с.
11. Репина Т. А. Анализ теорий полоролевой социализации в современной западной психологии // Вопросы психологии. - 1987. - № 2. - С. 158-165.
12. Романов И. В. Особенности половой идентичности подростков // Вопросы психологии. - 1997. - № 4. - С. 39-47.
13. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. - М., 1996. - 344 с.
14. Юферева Т. И. Образы мужчин и женщин в сознании подростков // Вопросы психологии - № 3. - 1985. - С. 84-90.
15. Lucia F. O'Sullivan, Scott T. Ronis, in Handbook of Child and Adolescent Sexuality, 2013.
16. Hakobyan N., Khachatryan A., Methodological Approaches to the Study of Person's Identity // Katchar Scientific Periodical, 2020, 2, 60-67.
17. Hakobyan N., Dabaghyan A., Khachatryan A., The Phenomenon of Anomie in the Context of Marginality // Katchar, 2022, 1, 89-104.
18. Perry D. G., Pailletti R. E., Cooper P. J., Gender Identity in Childhood: A review of the literature // International Journal of Behavioral Development 2019, Vol. 43(4) 289-304
19. Sroufe, L. A., & Fleeson, J. (1986). Attachment and the construction of relationships. In W. W. Hartup & Z. Rubin (Eds.), *Relationships and development* (pp. 51-71). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
20. Young, R., & Sweeting, H. (2004). Adolescent bullying, relationships, psychological well-being, and gender-atypical behavior: A gender diagnosticity approach. *Sex Roles*, 50, 525-537.
21. Zosuls, K. M., Andrews, N. C., Martin, C. L., England, D. E., & Field, R. D. (2016). Developmental changes in the link between gender typicality and peer victimization and exclusion. *Sex Roles*, 75, 243-256.

The article has been submitted for publication: 16.01.2023

Հոդվածը ներկայացվել է տպագրության. 16.01.2023

Статья представлена к публикации: 16.01.2023

The article is sent for review: 11.02.2023

Հոդվածն ուղարկվել է գրախոսության. 11.02.2023

Статья отправлена на рецензию: 11.02.2023

The article is accepted for publication: 10.05.2023

Հոդվածն ընդունվել է տպագրության. 10.05.2023

Статья принята к печати: 10.05.2023